

יפ:

עין משפט
גר מצוה

א א מיי פ"ד מהלכות
זכורות הל' ז סמג עשין
ריא טוש"ע י"ד סי' שטז

ב ב מיי' שם ה' י' סמג
שם טוש"ע י"ד ס"י שמו
סעיף ז:

ד ד מ"ה פ"ה מהל' זכורות
זיאה הל' יד:

הנה' ג' מו"ש"ע י"ד סיון
שמו סעי' א:

ה' ה' מ"ח פ"ח מהלכות
מאכלות אסורות הל' יא
טוש"ע י"ד סימן קי סעיף
ג:

ו ו' מ"י פ"א מהלכות יבום
הלכה טז יז טוש"ע אה"ע
סי' קסז סעיף א וסי' קעב
סעיף יא וסי' קעב סעיף יג:

שיטה מקובצת

[illegible]

בינו גרשום

פָּרָה וחמור בנות שלש ודאי רבנן. אלא דאם אינא שיליה בשנה בשלישית אע"ג גדולה יולדת בכל שנה סתם דאמר יולדת אינה חוזרת ויולדת מן הסהדלות חוזרת ויולדת בן מן הקטנות היולדות אין חוזרת ויולדת. בן מן אשה יולדת בן דהדיא אמרי צריש אין מעמידין (ע"י דף קד: דף ג' ויאת צניהם כלו צבית אי צפחותה מצת שלש מי קיליה והתן פרה וחמור בנות שלש ודאי לכהן ש"מ מן שמים לא יולדה כלל: **ברבנא** שריא ובאשה שפיר וזריש. צ"פ צמה המקשה (מחין ע"י ע"ה). מן שלש שיתא מקלטה אסורה ובצריכה כסימן ודל בצאה קן סימן ודל מצבהמה משמע שפוט בצאה יתר מצבהמה ותימה (י) דהכי מן הכא צמה כמו אשה ואין ספרים דלא גרסי התם בן אלא גרסי סימן וולד צהם סימן וולד צבהמה ורבי אומר שיש ליישב בהדיא דמשום דשפיר אינו סימן וולד צבהמה כמו בצאה נקט כי האי לישנא דמ"מ שליא היא סימן וולד צבהמה כמו בצאה: **ברובא** דאיתיה קמן כמו תשע חבורות. הו מי למימר וליטעמך מי פליג ר' מאיר התם יא אחרי רבים להטות כתיב (שמות כג) והתם לפינן תשע חבורות צפ"ק דחולין (דף יא:). **א"ש** כתב י"י רחמנא ומקשינן אשה צריש. משמע הכא דחליטת

אקטענע פסולע דארווייטא כמו קטן ותימה
 צדכמתני^י צפרק מלות חלילה (יבמות
 74:) צירושלמי גרסינן הווללת^י מן
 חליטתה פסולה קטנה שחללה
 שחללה תחלוץ וחס לא חללה חליטתה
 וכן יש חמקת ספרים שלנו
 צדכמתני בגמ' 110 דבר ר' מאיר דקאמר
 כחצ צפרסה ומקשינן אשה לאיש
 ר' מאיר דחליטתה כשרה
 לא^י לכתחלה אינה חוללת
 חליטתה חללה אפי' לכתחלה וצירושלמי
 ממי מוקים לה כר' מאיר וברוב ספרים
 גרסינן חליטתה פסולה אבל קשה
 לילמדנה בהדי אינן דקתני
 חרש וחרשת וקטן
 חרש שחנצל והחרשת
 חרש שחנצל והי וכו' וקטנה שחללה
 חליטתה פסולה ועוד דלמי שאל דבני
 קמי תחלוץ^י משתגדל וגבי

דחליצת

לפרש דיולדת תוך שתי שנים
היא לא היתה חוזרת ויולדת
אין שפיר' רש"י בגמ' גזי גדייה
תה ופירש בקונטרס אע"ג

דאי למעוטי היכא דיצתה נקבה לפניו מפטר
 רחם נפקא אלא שמע מינה בכור למעוטי
 היכא דיוצא אחר יוצא דופן אמר ליה רב
 אחא מדפתי לרבינא אי סלקא דעתך בכור
 לדבר אחד הוי בכור תינת היכא דייצא
 וזכר ⁽⁶⁾ ⁽⁵⁾ יוצא דופן וזכר דרך רחם דלא קדוש
⁽⁷⁾ דאימעוט לידה מבכור דבכור לרחמים
 איצת בכור לזכרים ⁽⁸⁾ ליכא אלא היכא
 דיצתה נקבה דרך דופן וזכר דרך רחם
 ליקדש דלא איכא בכור לזכרים ובכור
 לרחם אלא מחוורתא כדאביי:

הדרן עלך הלוקח עובר פרתו

ה'לוקח *בהמה מן העובד כוכבים ואינו יודע אם ביכרה אם לא ביכרה רבי ישמעאל אומר עז בת שנתה ודאי לכהן מכאן ואילך ספק רחל בת שתיים ודאי לכהן מכאן ואילך ספק ⁶פרה וחמור * בנות שלש ודאי לכהן מכאן ואילך ספק אמר לו רבי עקיבא אילו בוולד בלבד הבהמה נפטרת ⁷ ⁸ (א) כדברך אלא אמרו ⁹סימן ¹⁰הוולד בבהמה דקה טינוף ¹¹ ובגסה שיליא יובאשה ¹² שפיר ושיליא זה הכלל כל שידוע שביכרה אין כאן לכהן כלום וכל שלא ביכרה הרי זה לכהן יואם ספק יאכל במומו לבעלים: גמ' מיכן ואילך ¹³ אמאי ספק הלך אחר רוב בהמות ורוב בהמות מתעברות ויולדות בתוך שנתן נינהו והא ודאי מילד אוליד לימא רבי ישמעאל כר' מאיר ס"ל ¹⁴ דחייש למיעוטא אפי' תימא רבנן כי אזלי ¹⁵ בתר רובא ברובא דאיתיה קמן כגון יתשע חנויות וסנהדרין אבל רובא דליתיה קמן לא אזלי רבנן בתר רובא והא קטן וקטנה דרובא דליתיה קמן וקאזלי רבנן בתר רובא ¹⁶ ¹⁷ דנתנן ¹⁸ קטן וקטנה לא יחולצין ולא מייבמין דברי רבי מאיר אמרו לו יפה אמרת שאין חולצין איש כתוב בפרשה ומקשינן אשה לאיש ¹⁹ מה טעם אין מייבמין אמר להם קטן שמוא איילונית ונמצאו פוגעין בערוה ורבנן זיל בתר ²⁰ פריסים נינהו זיל בתר ²¹ ²² קטנות ורוב קטנות

י. דרך רחם מפטר רחם נפקא אלא
 דן דופן. בין אבי (לרבא) [לרבינא] ליבא
 דא פליגי: אי ס"ד צבור לזכר אהר.
 אלא דופן לא ממשמעותא אימעיט אלא
 מריצויא תיגה היבא דיאל זכר תחלה
 דרך דופן והוא נפק זכר אחרינא דקרא
 רחם וסבירא אימעיט מריצויא דקרא
 דמסתברא דקרא אחא למעוטי יא דהא
 (ו) זכבור לרחמים הוא דאיכא לזכור
 לזכרים וללידה ליכא: אלא היבא
 דיאם נקב דרך דופן. והדר נפק זכר
 דרך רחם ליקדוש דהא הו צבור למרי
 מילא לרחמים ולזכרים (א) מריצויא
 דקרא לא מניא למעוטי אלא דא
 יא מסתברא דיאל אחר יאל דופן

הגה

[illegible]

גליון הש"ס

תנ"י' בנות שלש ודאי
בהן. ע"י תוס' חולין מז
ע"א ד"ה כל:

מוסף רע"י

יהודה ורחמור בנות שלש
ראי לכהן. וזל ראשון
תלד ביד ישראל, אם זכר הוא
אף לכהן, אם אינה יתירה
גמ לידתה על צל שלש, דודאי
ילדה צבית נכרי (ע"ז דד:).
באן ואילך ספק. אם
ירה על צל שלש היתה
ילדה צבית ישראל היא וזלה
ספק צבור, דאיכא למימר

רובא
ממצא סרים קמנה שמא תמצא
(רובא) קטנים ורוב קטנים לאו
או איילונית נינהו אלא אמר רבא

מבוא

ימי גוריון חלילה אטו יום וכן תשמע
ידי מה בין קטן מה בין קטנה אמר ליה
צריה דרבי חייל (ט) הכנה בשם ר' יוחנן
היא ומיהו אין נראה דהא רבנן אמרי ליה
אם טעם יבוס אכל טעמא דאין חוללין אם
יחש וחרשת וקטן משום דהנהו ככו"ע
בבל למ"ד ככרה אפי' כחלתה לא תחזור
י קטנה תחלוץ חמושינין דחליתיה פסולה
מוט 97 ס' סימני סריס עד שיאכל צבולן
סריס קריס קדאמרינן צפ' הערל' (סא) (סב)

מחזורתא

לִיָּא. אוּ שְׂפִיר אוּ שְׁלֹא (שם). דְּרִיזִיז לְמַעוּטָא. נִפְקֵד הֵכָּל שׁוֹמְרִין (יחזק' א) גְּבִי מִסִּים.
 הֵנָּה חֶלֶק הַר גְּרִיזִים וְשִׁמְשֹׁמֵהוּ (יחזק' כ"ט). קִרְבָּנֵהוּ. אוּ קֶטֶד אוּ קֶטֶד (יחזק' כ"ט).
 הֵנָּה יִחְסֹר הַלֵּל לְקֶחֶת אֶל יִמְמוֹ (שם). אִי שְׂמֵרֵה מְלִילָה לֵּל (קד' נד) קֶטֶד (שם). וְקִרְבָּנֵי
 אֶת שֶׁמֶן אֶתן. וְאֵשׁ מִן עֵצִי. וְלֵיל מִיחֹר מִשְׁבֹּעַ שְׁמֵעַן בְּדִילֵהוּ כֹלֵם. לְחִשְׁמֵק לֵה דִמְכִיז בִּהְיָהוּ
 הַשֶּׁמֶן אֶתן. יִמְשִׁימֶן. וְיִגְדְּלוּ מִיחֹר שְׁמֵרֵה אֶת וְכִכְכֵּת (שם). בְּרִיזִיזֵהוּ. חֵן. וְלֵיל מִן
 שֶׁלֵּם מִזֵּהוּ שֶׁמֶן טָהוֹר כִּשְׁמֵן וְעִמּוֹרֵה אֶת וְכִכְכֵּת (שם). בְּרִיזִיזֵהוּ. חֵן. וְלֵיל מִן
 שֶׁלֵּם מִמְּקוֹם מִזֵּה. לְחִשְׁמֵק שְׂפִירָה, לְחִשְׁמֵק אֶת מִן פֶּרֶז לֵילִינֹת (יחזק' כ"ט).

טינון. אם הפילה דם מרחמה אותו דם הזה ולד אלא שהפילה ולהיה דם קרי טינון ושיילאו. וישני דבר שהתחיל שטינון יאכיל למיטוש שנת סינפה חנה וזאח"כ אם ספק, ויהי הלוקח ואפולי כתיב: שנתה; חדרת דם קרי חדררת חנה ויהי מההשאת אחר שנתה ליהוי חולין גמורין יאכילנו בלא מום; כרבי מאיר. דחיישי למיעוט חולין שעת עניות נקלן מוכרזת בשר שחוטמה כו'. דקרינן יאכילט' ט' עניות לקמן אמרי' כל ילדית חיה לקמן. כל חטא דעלמא א' הוי פריסטי א' יאילונת א' לא. ואפי' הכי ימיבינן דול בחר דו חטא (כלל) ואז על כל דליתא לקמן:

(א) נראה דנ"ל דלא קדוש אמאי ליקדוש דהא איכא צבור לזכרים וצבור לרחמים אלא מחזורתא כדאזי וכו':

מסורת הש"ס

א) [לעיל כ,ג], ב) [פסחים ד, וס"ג], ג) כ"ו ז' ז"ק, ד) א"ח: ותלך בתוך שנתה ה"ס: וחס"י מה"ר' ישע'א אחר"נ גדיה שילדה שלש כ"ו והשאר נתחם ז"ק, ט) שו"ך לעיל דף כ,; ו) גרי"ב,ג,; ז) טול"ס ע"ס בנות ז"ק, ח) כול"ס ב"ט ז"ק, ט) יבוא ז"ק, י) נהרג אדם משול"ס ז"ק, יא) ב"ח"ר רש"א, יב) למל"א ז"ק, יג) יולדת והשפ"א ז"ק, יד) מעברת"א והיא בע"ח מילד ואל"ה בעי ז"ק, טו) הפוחתת אינ"ה פוחתת וכו' והמוקפת ז"ק, יו) ט"ל אטוויטוס ה"ח"ה שנהר"ה ודכ"ש של בית ז"ה

הגהות הב"ח

א) רש"י ד"ה אי"ה וכו' כי יבטל להו' שלש"ס דט"ו"ק:
ב) ד"ה ו' שמעון ו' ז"ל:
ג) ד"ה עדיין היה יום או כלומר דע"ן ז"ל:
ד) ד"ה ח"ק א"ת וימ"ס:
ה) ד"ה מ"ה דוק! ל"ה וכו' ממש הוא דוק! וכו' ולשו"ן וכו' א' הכי גדיה"ה נמי משכחת וכו' בתוך שנתה ה"ר"י וחס"י מה"ה גדיה שילדה שלש ע"ס וחטמ"ו שנתת"א נמחק:
ו) ד"ה ט"ל נכנס"ס וכו' וה"ן ב"ט שלש יכול"ן להיות גולדין בשנה אחת כגון וכו':
ז) ד"ה ילמ"ד כי רס"ד' למתפ"ס:
ח) ד"ה ומש"י וכו' כשילדה וה"ל אי"ה חתמת ויולדת דכ"י:
ט) ד"ה אי"ה וכו' טול"ס הס"ד ואח"כ מה"ח:

רבינו גרשום

הבנות והאימהות: לימא מרל"ה תנא הכי ותיחד"א ויהי א"ל וכל בנותיה ילדו שלש ש"מ קסבר מטנפת אינה וכו' האם ודאי טינפה לטוף ו' חדשים שילדה ל' יום ולא יכלה לילד בתוך שנתה אלא בשנה שניה וברייחא משמע דמיידי בתוך שנתן: אם תמצא דלומר מטנפת חזרות. כלומר ולא מיטנפה כל י' שלימים יולדת ודאי בתחלת שנה אינה חזרות ויולדת בתוך שנתה חילקי' צריך שיאמר וכל בנות ילדו ג': מאי איכא בין תנא קמא לר' שמעון. שניה שוין שנתן הוקנה מתעשרת עמחן: ונא קמא אית ליה דועירי והני ג' בנות טינפו בתחילת חדש שביעי לילדו וטינפו ל' יום שלימים ולא מצי ליד' בתוך שנתן אלא בתחלת שנה שניה חילקי' לא אמר תנא קמא בתוך שנתן ודאי לית ליה דועירי אלא טינפו פחת מל' וילדו בתוך שנתן ולתנא קמא אינה יולדת למקוטעי' להכי לא אמר בתוך שנה: ואית דמפרש ר' שמעון דאמר אני דאחי' גדיה (בשערי צדק) נעשי"הוה בתוך שנתה קסבר ההגדיה והבנות בנות שנה אחת הן ונכנסות עמחן להתעשר כגון שגולדה גדיה ברי"ח אילו ולטוף ל' יום נתעברה ולטוף בשבט ילדה ג': בנות ולטוף ל' יום ברי"ח ניסן נתעברו אחתן ג' בנות ולטוף אב ילדו כל אחת ב' בנות וזהו לח שנתא וג' אמהות והוקנה היר' ל' כולן בנות שנה אחת ומתעשרין בנות שנתן: ולא מיסתבר הכי חדא דקשיא מאן דאמר מאי איכא בין תנא קמא לר' שמעון דהא קא חזינן דר' שמעון בעי זקנה בהריוהו ותנא קמא לא בעי. ועוד קשיא ל' משעתא דלעיל מכריז ר' יהושע: כולי

לימא קסבר מטנפת כו' בתוך שנתה. כלומר בתוך שנתה לטינופה. אבל האי בתוך שנתה דלעיל גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי יהושע לא הוי אלא בתוך שנתה ללידה שהיא עצמה נולדה כדפרשי'ת דריש ח הלכתא: **אינא בנייהו הא דועירי**. ביום אחרון של ששה חדשים ללידתן ולא ביום תחלת חדש שביעי דהשתא כי יהבת סו"א ל'א דטינוף ו'ה' חדשים דעיבור נמל"א דילדו ביום אחרון של שנתן ונכנסות א"ת וצנומן לדיר להמעשר דבשנה אחת נולדו: ורבי **שמעון ל"ה ל"ה דועירי**. ולהכי קאמר שעשרה בתוך שנתה כלומר ט' יום או יומים או עשרה ימים בתוך שנה שגולדו שלא עיכבו לילד עד יום אחרון של שנתן אע"פ שטינפו לסוף ששה: פ"י אחר אני ראיתי גדיה שעשרה בתוך שנתה. כלומר בתוך אותה שנה שהיא עצמה נולדה. כי"ד דלאחר שהיה לה חדש נתעברה וילדה לסוף ה' חדשים שלשה הבנות וחזרו הבנות ונתעברו לסוף חדשן וילדו לסוף ה' חדשים הרי שנה. לימא קסבר מטנפת וכו' בתוך שנתה כלומר בתוך השנה שהיא עצמה נולדה דמה שילדה לסוף ששה הוי כטינוף ולהכי אינה יולדת עוד עד חדש או עד חדשים בשנה שניה. ות"ק מיידי כגון שעשרה בתוך שנתה שגולדה כר' שמעון ולקמן מפרש במאי פליגי והאי בתוך שנתה מפרשים כההוא דלעיל גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי יהושע דאמרין דריש הלכתא [כ.]. במטנפת וכו' קמיפלגי: **ס"ק אי"ס ל"ה דועירי**. אין לך טינוף גדול מלידה ולהכי לא מציא היא למיהדר וליילודי בתוך שנתה עד לאחר יום או יומים ורבי שמעון דלא נחית להכי סבר דמשכחת לה דהדרא וילדה בתוך שנתה דלית ליה הא דועירי והשפ"א מצינ' למימר דמ"ק סבר דאפילו יולדת חזרות ויולדת בתוך שנתה דהאי בתוך מפרשים לעיל דריש פירקין דלאו תוך ממש א' דוקא אלא בסוף יום או יומים. לשון זה אינו עיקר דאיכא פירכא למאן דדייק ביה דבנות היכי משכחת להו דילדו בתוך שנתן כגון שעיצרו ביום שלשים ללידתן וילדו לאחר ה' חדשים ביום אחרון אי הכי נמי משכחת לה דמיהדר י' ותלד בתוך שנתה: ו' ופסגיא. בניחוחא: ו' א' גדיה שלש צנוט. בדרס אחד וכל צנומיה ילדו שלש שלש. להכי נקט שלש לשון נקבה דאי הוו זכרים לא הוו מתעשרי דאיכא ג' צבורות ומו לא פייש עשר: וכו"ן י' נכנסים לדיר להפעשר. יחד כדולן יכולין ליימי נולדין מאלול חלול השלש צנוט ומשע צנומיהן דאי לא הוו נולדים בשנה אחת לא הוו מיעשרי אהדדי דבאחד חלול ראש השנה למעשרי' י' ואין מנטרפיין אותן שגולדו לאחר חלול דממפרש בפרק מעשר בהמה (לקמן דף ט:.) והנך י' יכולין להיות י' צנוט'י' שלה בשנה אחת כגון שגולדו הבנות באחד חלול ומתעברו לסוף ששה חדשים וילדו קודם חלול י"א ולמה לי למיחנא שלש צנוט ילדו י' כולוהו הג' צנוט כו': **לימא קסבר מטנפת אינה חזורה ויולדת בתוך שנסה**. משעת טינוף עד סוף שנה והאי נמי אינה יכולה לילד והאילו יולדה שלש צנוט בתחלת השנה. ולהכי נקט מטנפת (ס' דסד"א דמטנפת נמי שואה לילד כיולדת ובעי למיפשט נמי מינה סתמא אי כתנא קמא אי כר' יהושע דפליג לעיל במטנפת: ומשני **אפילו אם סימאי לומר מטנפת חזורה ויולדת**.^[כ] שילדה ודאי אינה חוזרת דברי הכל היא: **אינא בנייהו דועירי**. י' וכגון שטינפו הבנות לסוף ששה ללידתן בתחלת חדש שביעי תנא קמא דלא נקט לישנא דתוך אית ליה דועירי דתו לא מקבלי זכר עד ראש חדש שמייני ומיי עיבורן ה' חדשים שלימין איסתכח דלא ילדו עד יום אחד בשנה שניה ומשכחת לה אפילו הכי נכנסות יחד לדיר אימהות וצנוט חוץ מן הזקניה כגון שהיתה שנה מעוברת דיום אחד בשנה שנייה שלהן עדיין ראש חדש אזרעו

שילדה לסוף ששה הוי כטינוף ולהכי אינה יולדת עוד עד חדש או עד חדשים בשנה שניה. ות"ק מיידי כגון שעשרה בתוך שנתה שגולדה כר' שמעון ולקמן מפרש במאי פליגי והאי בתוך שנתה מפרשים כההוא דלעיל גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי יהושע דאמרין דריש הלכתא [כ.]. במטנפת וכו' קמיפלגי: **ס"ק אי"ס ל"ה דועירי**. אין לך טינוף גדול מלידה ולהכי לא מציא היא למיהדר וליילודי בתוך שנתה עד לאחר יום או יומים ורבי שמעון דלא נחית להכי סבר דמשכחת לה דהדרא וילדה בתוך שנתה דלית ליה הא דועירי והשפ"א מצינ' למימר דמ"ק סבר דאפילו יולדת חזרות ויולדת בתוך שנתה דהאי בתוך מפרשים לעיל דריש פירקין דלאו תוך ממש א' דוקא אלא בסוף יום או יומים. לשון זה אינו עיקר דאיכא פירכא למאן דדייק ביה דבנות היכי משכחת להו דילדו בתוך שנתן כגון שעיצרו ביום שלשים ללידתן וילדו לאחר ה' חדשים ביום אחרון אי הכי נמי משכחת לה דמיהדר י' ותלד בתוך שנתה: ו' ופסגיא. בניחוחא: ו' א' גדיה שלש צנוט. בדרס אחד וכל צנומיה ילדו שלש שלש. להכי נקט שלש לשון נקבה דאי הוו זכרים לא הוו מתעשרי דאיכא ג' צבורות ומו לא פייש עשר: וכו"ן י' נכנסים לדיר להפעשר. יחד כדולן יכולין ליימי נולדין מאלול חלול השלש צנוט ומשע צנומיהן דאי לא הוו נולדים בשנה אחת לא הוו מיעשרי אהדדי דבאחד חלול ראש השנה למעשרי' י' ואין מנטרפיין אותן שגולדו לאחר חלול דממפרש בפרק מעשר בהמה (לקמן דף ט:.) והנך י' יכולין להיות י' צנוט'י' שלה בשנה אחת כגון שגולדו הבנות באחד חלול ומתעברו לסוף ששה חדשים וילדו קודם חלול י"א ולמה לי למיחנא שלש צנוט ילדו י' כולוהו הג' צנוט כו': **לימא קסבר מטנפת אינה חזורה ויולדת בתוך שנסה**. משעת טינוף עד סוף שנה והאי נמי אינה יכולה לילד והאילו יולדה שלש צנוט בתחלת השנה. ולהכי נקט מטנפת (ס' דסד"א דמטנפת נמי שואה לילד כיולדת ובעי למיפשט נמי מינה סתמא אי כתנא קמא אי כר' יהושע דפליג לעיל במטנפת: ומשני **אפילו אם סימאי לומר מטנפת חזורה ויולדת**.^[כ] שילדה ודאי אינה חוזרת דברי הכל היא: **אינא בנייהו דועירי**. י' וכגון שטינפו הבנות לסוף ששה ללידתן בתחלת חדש שביעי תנא קמא דלא נקט לישנא דתוך אית ליה דועירי דתו לא מקבלי זכר עד ראש חדש שמייני ומיי עיבורן ה' חדשים שלימין איסתכח דלא ילדו עד יום אחד בשנה שניה ומשכחת לה אפילו הכי נכנסות יחד לדיר אימהות וצנוט חוץ מן הזקניה כגון שהיתה שנה מעוברת דיום אחד בשנה שנייה שלהן עדיין ראש חדש אזרעו

צירושלמי בפרק קמא דנדה דחמורה אע"פ שאינה יולדת למקוטעין פעמים ש"צ יג' חדשי עיבורן לפי שנת החמה פעמים לפי שנת הלכנה דקאמר החר' ר' חייא בר אשי הוה יתיב קמיה דרז חמתיה מצעית א"ל מה כן א"ל חמתי' יח' צעיא צעיא מילא דלנא צעי (מרצענא) שלא תלטנין א"ל אימתי עלה עליה זכר א"ל ביום פלן וחשיב א"ל צעיא היא עד כדון ותני כן יס'א) שפיחת אינה פוחתת מימות הלכנה המוספת אינה מוספת על ימות החמה ואח"כ אמר שם י"ו וכל מילתיה דרבי יהושע פליג דאמר רבי יהושע בן לוי בקרות ט' על בית י"ו רבי ממנה שזורים

על בית מלכות הייתה עוברת והורביש על בית רבי:
תוך שנתה ממש לית ליה דועירי עכ"ל גורין פ"י לפירושו ונראה דמשו"ה נקט לסוף ר' לליתין בדעירי מביח' איתן לביולת לטנף הזקניה אינה יכולה להתעשר עמחן אפילו בשנה מעוברת שהרי צריכה שתחא בת שלשים קודם שתחבר אכל לר"ש אית ליה דועירי ומקצת בתחלת חדש שביעי ולת"ק דלא נקט לישנא דתוך אית ליה דועירי דתו לא מקבלי זכר עד ראש חדש שמייני וימי עיבורן ה' חדשים מלאים אשתכח דלא ילדו עד יום אחד בשנה שניה ומשכחת לה דאפ"ה נכנסות יחד לדיר האמהות והבנות חוץ מן הזקניה כגון שהיתה שנה מעוברת דיום אחד בשנה שניה שלהן עדיין ר"ח תנא אב ור"ש דנקט

הלוקח בהמה פרק שלישי בבורות

כא.

שיטה מקובצת

אן דועירי דאמר דעירי אין טינוף פחות משלישי יום תנא: מן ספגלי תנא קמא סבר אינה יולדת למקוטעין ור' שמעון סבר אמרינן: מן קמיפלגי ח"ק סבר אנו נכנס לדיר להתעשר וריש סבר נכנס לדיר להתעשר והתניא: מן בריש שמעתא הס"ד: מן יתבת להו י': מן תיבות והתניא בניחוחא נמחק: מן גדיה וכו' דוקא נקט גדיה לאשמעין דאפי' מהרה להתעבר בכל יכולת אי אפשר לה ליכנס עם בנות סני בלא שלש נקט שלש בבולה דלדקמן מטנפת אינה חזרות ויולדת בתוך שנתה וכ"ש זו שילדה ולדות גמורים. בתוך שנתה לא דוקא דהא לאו בתוך שנתה ממש היא שאלמלא כן אף היא תצטרף אלא בתוך שנתה יום שאחר שנתה וכו' ישמעאל ועדיפא מדרבי ישמעאל ואי קשיא כיון דאינא נכנסת עצמה לוקמא כגון שגולדה היא בניסן שילדה באחול דאפשר לה לחזור וילדה עם בנותיה קודם אלול הבא ולימני וכל בנותיה ילדו תרתי תרתי לאו פרכא היא מדנקט ח"ק גדיה ולא נקט עז לאפוקי מדר"ש אתא לאשמועינן אע"ג דמקריבין להו לבבי הורדי אי אפשר לכולן להוליד בשנה אחת שתחא הוקנה נכנסת עמחן לדיר חילקי' בכל כמה דמצי לקריבי' בהו מקריבין: מאי ביינייהו כלומר פלוגתייהו הוו במאי: דועירי כיון דלא קבלה זכר כל ל' שאחר הטינוף או אחר לידה כ"ש דבתא אינה מקבלת זכר עד מלאת לה ל' יום ואי עיבורה ל' יום שלימים הרי ששה וכן לבנותיה הרי י"ב חדש שלימים ויולדת למחר: לית ליה דועירי וכן תבת מתעברת תוך חודשה מקצת היום של גמר חודש הטינוף. ח"ה א"י בעית אימא דכ"ש מקצת היום ככולו והכא במהוסינו זמן וכו' ח"ק דלא תנא תוך סבר אע"ג דאפשר לתן להוליד תוך שנתן דביום אחרון של שנה נולדה מ"מ מחוסרי' זמן הו' עד ד' ימים ורי"ש סבר מחוסר זמן מתעברת והתניא בניחוחא וכו' כן נמצא בכל הספרים כ"י שבידי חיד הנוסח של החס' בפיירוש רש"י דל': מן כולן נכנסות לדיר להתעשר בנותיה ובנותיהן יחד: מן לפעשר בהמה וארי כו' שגולדו קודם אלול עם אותן שגולדו לאחר אלול: מן להיות בני שנה אחת: מן אלאו שעששר תוך שנתה ודאי נכנסת עמחן דתוך שנתה ילדו היא ובנותיה הס"ד ומה"ד ולמה לי לתני' ג' לכל בליות הבנות הס"ד מחיבת ולמה עד סוף העמוד מוקף בחצי לבנה כי אינו מפ"י רש"י: מן דועירי. ובקונטרס פ"י כגון שטנפו הבנים לטוף ששה ללידתן בתחלת חדש שביעי ולת"ק דלא נקט לישנא דתוך אית ליה דועירי דתו לא מקבלי זכר עד ראש חדש שמייני וימי עיבורן ה' חדשים מלאים אשתכח דלא ילדו עד יום אחד בשנה שניה ומשכחת לה דאפ"ה נכנסות יחד לדיר האמהות והבנות חוץ מן הזקניה כגון שהיתה שנה מעוברת דיום אחד בשנה שניה שלהן עדיין ר"ח תנא אב ור"ש דנקט

קיימא הא ועוד דמשום היא גופה שאם נמיר לשוחטו ולאכול כשהוא צריך יט' יכול לשוחטו כשהוא חולה וקריב לפיהוק של מיתה דהשתא איכא ריעותא ואין לדקדק דר' שמעון בן גמליאל לא חייש למיעוט מהא דחיישי למיעוט רבי עקיבא ור' טרפון צ"פ קמא דמכות (דף ו. וסס ד"ה דילמא) שמה צמקוס סייף הוה נקב ורבי שמעון בן גמליאל קאמר אף הן מרביש שופי דמיס צישראל דדילמא התם הוא דלא חייש משום י"ד דחשבצין כלא איפשר שאם כן לא י' יהרג אדם לעולם ואפילו ר' מאיר מודה דקאמר דצ"ק דחולין (ד' יא:.) והא דבעי למימר לרבי עקיבא דחלצ פוטר ולא חייש למיעוט הוה מני' לאקשויי מההיא דמכות דחייש שמה צמקוס סייף נקב הוה י"ו ורשב"ג קאמר דלא חייש אלא דלא רצה להאריך ועוד אין נראה לרבינו תם לפרש כלל טעמייהו משום דחיישי למיעוטא דצהדיא חשבי י"ו לא אפשר צפ"ק דחולין (דף יא:.) וסס) אלא אמרי רבנן דכשהיו שואלים לעדים ראיתם אס צמקוס סייף נקב הוה והם אומרים אין אנו יודעים בטלה עדומת אע"פ שאם לא היו שואלין היה נהרג מידי דהוה זה אומר

בסיף הרגו זה אומר צאריקן הרגו דאין זה נכון אע"ג דאי לא שיילין להו הוה נהרג ולא חיישינן דדילמא אי שיילינן מיינייהו הוי מכחשי אהדדי ומיהו אין זה קושיא לחושבו כלא איפשר דאיפשר כגון שנתגלה קרוס של מוח ורואוהו עדיין שלם וצוחלין דחשבצין ליה לא איפשר לפי שדוחק להעמיד בו הפסוק ומאן דפטר סבר שצקיה לקרל דדחיק ומוקיס אנפשיה: **א"ב**א קסבר משנפת אינה חוזרת ויוצרת תוך שנתה. וכל שכן זו שילדה וולדות גמורים וצמחך שנתה לאו דוקא אלא גם אחר שנתה מעט דהא לאו באותה שנה נולדה גדיה שאם כן תתעשר עם צנומיה ותנא קמא לא חשיב לה אלא כלומר כזו שנתה יום שאחר שנתה ופירש בקונטרס דהוי כר' ישמעאל ועדיפא מרבי ישמעאל והדין עמו י" דהא לרבי ישמעאל חזרת ויולדת ביום ראשון של שנה שנייה דהא אית ליה מכאן ואילך ספק י"ו והקשה בקונטרס כיון דלמיה נכנסת עמחן לוקמה כגון שגולדה היא צניסן וילדה לה חלול דאפשר לה לחזור לילד עם צנומיה קודם אלול הבא ולא דק בלישניה דהא צמקון אמרינן דתנא קמא אית ליה דועירי והוא הדין שאין בהמה מעברת אחר שגולדה צפחות משלשים יום א"כ צריך שלשים יום לצד מה' חדשי העיבור והוה ליה למימר שגולדה יט' צ"ה צ"ה צ"ה:

תנא קמא אית א"ה דועירי. גם כאן פ"י בקונטרס דימיי עיבורה ה' חדשים שלמים משמע שרואה לומר של שלשים יום כמו מן שפירשנו לעיל ואי אפשר לומר כן כלל ולמאי דמוקי פלוגתייהו במקצת היום ככולו דצריך ל' למנות הכל מאחד חלול של שנה זו לאחד חלול של שנה הבאה לשנת הלכנה דאחד חלול ראש השנה למעשר בהמה ולא משכחת לה בשום ענין אלא אם כן היו חדשי העיבור כפי חדשי הלכנה והשפ"א לתנא קמא לא אמרינן מקצת היום ככולו וכשגולדה באחד חלול לא י"א קבלה זכר עד מלאת שלשים יום שגולדה דכיון דאמר ועירי אין טינוף פחות מל' יום כל שכן מ' צתה והשפ"א שלמי אינהו ל' יום ביום ג' של תשרי דבעינן ל' יום מעט לעת כיון דאין מקצת היום ככולו וחלול חסר הוא ובו ביום אפשר י"א להעעבר ו'ה' חדשים של עיבור שלמי יום שני של אדר ובו ביום ילדה חשוב שלשים יום מעט לעת לבנותיה קודם שיקבלו זכר ויכלו ביום שלישי של ניסן ובו ביום נתעברו ונמלא שכלו ה' חדשי עיבורן ביום שלישי של חלול ובו ביום ילדו ורבי שמעון סבר דאמר' מקצת היום ככולו וכלים שלשים יום ביום אחד של תשרי ובו ביום נתעברה ונמלא שכלו ה' חדשי העיבור ביום אחרון של שצט דמקצת היום ככולו ובו ביום ילדה חשוב שלשים יום לבנות ויכלו ביום אחרון של אדר שהוא חסר ובו ביום נתעברו ונמלא שכלים צכ"ט באזר ה' חדשי העיבור ואין לתמוה על שפירש דחדשי העיבור של בהמה דקה לפי חדשי הלכנה דה"נ אשכחן

י"ש